

Kratek opis usposabljanja mladega raziskovalca (*Short description of the Young Researcher's training*)

1. Raziskovalna organizacija (*Research organisation*):

Univerza v Ljubljani, Teološka fakulteta, Poljanska c. 4, 1000 Ljubljana

2. Ime, priimek in elektronski naslov mentorja (*Mentor's name, surname and email*):

izr. prof. dr. Irena Avsenik Nabergoj, Irena.AvsenikNabergoj@teof.uni-lj.si

3. Šifra in naziv raziskovalnega področja (*Research field*):

6.11 Teologija

4. Kratek opis usposabljanja mladega raziskovalca (*Short description of the Young Researcher's training*):

Navedite tudi morebitne druge zahteve, vezane na usposabljanje mladega raziskovalca (npr. znanje angleškega jezika, izkušnje z laboratorijskim delom, potrebne licence za usposabljanje...).

slo:

Študijski program za mladega raziskovalca/raziskovalko za obdobje 2018–2022
Delovni naslov v okviru habilitacijskega področja »Religiologija in religijska antropologija«

Sekularizacija muslimanskih družin na teritoriju Republike Slovenije

Študijski program predvideva štiriletni študij mladega raziskovalca/raziskovalke ob uporabi primerjalne metodologije. Izhodišče so pojavi sekularizacije muslimanskih družin na teritoriju Republike Slovenije. Narava tematike zahteva vključitev študija v strokovni diskurz o pojavu procesa sekularizacije, ki vodi v sekularizem. Študijski program že v izhodišču predpostavlja upoštevanje pomenskih vidikov pojmov sekularizacije in sekularizma. V širšem zgodovinskem kontekstu sekularizacije v sodobnem svetu se glede na specifične razmere v Sloveniji postavljajo vprašanja: Kakšno je razmerje med integracijo, segregacijo in asimilacijo med slovenskimi muslimani? Kako se kažejo razlike med suniti in šiiti v razmerju med doktrino in vplivi okolja, v katerem živijo muslimani v Sloveniji? Koliko je utemeljena primerjava razlik med suniti in šiiti z razlikami med katoličani in protestanti v krščanskem svetu?

Raziskovanje specifičnih vprašanj sekularizacije v islamskem in krščanskem svetu zahteva kritično presojanje sodobnih teorij o razlogih in značilnostih sekularizacije v razponu od teorije o »družbenem dogovoru« do najbolj splošnega razumevanja vloge antropologije in kulture v procesu sekularizacije. Temeljno je vprašanje, kako neposredno versko in etično izkustvo v življenju ljudi različnih religij in kultur, tako moških kot žensk, deluje kot združevalna sila, ki zmanjšuje vpliv formalnih religijskih struktur in kulturnih posebnosti. V krščanstvu moderne dobe prepoznavanje univerzalnih antropoloških dejavnikov omogoča predvsem branje osnovnega verskega vira krščanstva, se pravi Svetega pisma, kot literature, ki prikazuje človekove življenjske situacije pod vsemi možnimi zornimi koti. V islamu pa ima primerljivo vlogo bogastvo ljudske literature, ki je postala del verske tradicije. Pripovedi, zakonske določbe,

preroški oraklji, modrostni izreki in molitve psalmov temeljijo na antropoloških osnovah, ki omogočajo sobivanje na temelju enakih ali podobnih navdihov zunanjega in notranjega izkustva.

Namesto spraševanja po specifiki kulturi na Vzhodu in Zahodu je v ospredju vprašanje oblik življenja v doživljjanju trpljenja in sreče, smrti in življenja, fizične in duhovne integritete. Tako se pokaže, da je »resnično človeško« najbolj »resnično religiozno«. Antropološko izhodišče sekularizacije pomeni samodejno težnjo po kulturni monolitnosti. Primeri sekularizacije v islamskih državah z območja nekdanje Sovjetske zveze kažejo, da so islamske politične elite odprte do modernih idej, ki imajo svoj izvor največkrat na Zahodu, a jih bolj ali manj modificirajo. Kljub močnemu trendu po sekularizaciji je islam v teh družbah zelo viden v javni sferi. Islamski simboli, retorika in oblačila so vidni v vsakdanjem življenju. Islamske norme in vrednote vplivajo na politiko in ekonomijo.

Masovna imigracija beguncev z vojnih območij Bližnjega vzhoda odpira dileme. Priseljenci islamske vere in kulture se v moderni sekularni družbi srečujejo s tremi možnimi odločitvami: 1) odpoved religiji, 2) verska hlimba, 3) umik v fundamentalizem. Tako kot drugod po Evropi, se tudi slovenska družba v zvezi s povečano imigracijo iz islamskih družb sooča s posebnimi izzivi post-sekularne družbe.

Načrt štiriletnega doktorskega študijskega dela

Prvo leto doktorskega študija študentu/študentki nalaga nekaj obveznih in nekaj izbirnih predavanj z izpiti, zato bo možnost uvajanja v širše vidike akademskega diskurza o procesih sekularizacije omejena. Kandidat/kandidatka pa lahko pričakuje tudi nekatere zadolžitve kot asistentsko pomoč v urejanju člankov za objavo v reviji *Bogoslovni vestnik*. Ta asistentska pomoč bo predvidoma trajala do konca doktorskega študija.

Drugo leto doktorskega študija bo posvečeno predvsem pripravi dispozicije disertacije, kar pomeni intenziven študij obstoječe bibliografije, ki jo bo študent/študentka zbiral/a iz različnih virov, vzporedno pa se bo posvečal/a tudi iskanju stika s člani islamskih družin in islamskih skupnosti. Pomemben predvideni rezultat bo priprava znanstvenega članka za revijo *Bogoslovni vestnik*.

Tretje leto bo odločilno v pisanju disertacije ob stiku z mentorjem. Predvidena sta tudi gostovanje v večji knjižnici v tujini in aktivna udeležba na mednarodnem znanstvenem posvetu.

Četrto leto bo čas končne vsebinske izdelave in redakcije disertacije. Predvidena je tudi aktivna udeležba na mednarodni znanstveni konferenci.

Druge zahteve, vezane na usposabljanje mladega raziskovalca

Kandidat/kandidatka mora imeti magisterij iz programa Religiologija in etika, ker tema raziskovanja zahteva poznanje islama in etičnih norm v monoteističnih religijah.

eng:

Secularization of Muslim Families in the Territory of the Republic of Slovenia

The study programme, which will employ a comparative methodology, envisages a four-year study by a “Young Researcher.” The starting point is the phenomenon of secularization of Muslim families in the territory of the Republic of Slovenia. The nature of the subject calls for the inclusion of research into expert discourse on the phenomenon of the secularization process which leads to secularism. Already at the outset, the study programme presupposes the consideration of semantic aspects of the concepts of secularization and secularism. In the broader historical context of secularization in the modern world, and also in terms of the specific situation in Slovenia, these questions arise: What is the relationship between integration, segregation and assimilation among Slovenian Muslims? What are the differences between Sunni and Shiite populations in the relationship between doctrine and the influences of the environment in which Muslims live in Slovenia? How well justified is it to compare the differences between Sunni and Shiites with the differences between Catholics and Protestants in Christianity?

The exploration of specific secularization issues in the Islamic and Christian worlds calls for a critical assessment of contemporary theories about the reasons for and characteristics of secularization in their range from the theory of the “social contract” to the most general understanding of the role of anthropology and culture in the process of secularization. The fundamental question is how directly religious and ethical experience in the course of life of people from different religions and cultures, for both men and women, act as an uniting force that diminishes the influence of formal religious structures and cultural specifics. In modern Christianity the recognition of universal anthropological factors allows for the reading of the fundamental source of Christianity, that is, the Bible, as literature that depicts human life situations from all possible angles. In Islam, a comparable role is played by the wealth of popular literature which has become part of the religious tradition. Tales, legal provisions, prophetic oracles, proverbs of wisdom and prayers of psalms are based on anthropological foundations that allow coexistence based on the basis of the same of similar inspirations or external and internal experience.

Rather than the querying of the specific cultures of the East and the West, in the foreground here is the question of the forms of life in experiencing suffering and happiness, death and life, physical and spiritual integrity. It thus reveals itself that the “truly human” is the most “truly religious” one. The anthropological starting point of secularization is an automatic tendency for that which is culturally monolithic. Examples of secularization in Islamic countries from the region of the former Soviet Union show that Islamic political elites are open to modern ideas that most often stem from the West, but that they modify these ideas to various degrees. Despite the strong trend to secularization, Islam remains very visible in these societies in the public sphere. Islamic symbols, rhetoric, and clothing are visible in everyday life. Islamic norms and values influence politics and the economy.

Mass immigration by refugees from war zones in the Middle East gives rise to dilemmas. Immigrants of Islamic faith and culture are faced with three possible choices in a modern secular society: 1) renouncing religion, 2) religious pretence, 3) retreating into fundamentalism. Like other European countries, Slovenian society is also facing the particular challenges of post-secular society with regard to increased immigration from Islamic societies.

The four-year doctoral study plan

The first year of the doctoral study requires that the student take some mandatory and some optional courses with exams, which means that the possibilities for delving into the broader aspects of the academic discourse about secularization processes will be limited. The candidate can also expect certain tasks in his/her role as an assistant in the editing of articles for publication in the journal *Bogoslovni vestnik*. This assistance is expected to last until the end of the doctoral study period.

The second year of doctoral studies will be devoted primarily to the preparation of the dissertation disposition, which entails intensive study of the various existing bibliographical sources that the student will collect; parallel to this, the student will seek contact with members of Islamic families and communities. One important anticipated result will be the preparation of a scholarly article for journal *Bogoslovni vestnik*.

Crucial for **the third year** will be the writing of the dissertation in consultation with the mentor. Also foreseen are a visit to a larger library abroad and active participation in an international academic conference.

The fourth year will be the time during which the dissertation will be finalized and edited. Also in this year active participation in an international academic conference is foreseen.

Other requirements related to the Young Researcher's training

The candidate must have master's degree in the programme Religious studies and Ethics, because the subject of the research requires knowledge of Islam and ethical norms in monotheistic religions.